

Budapestre vonatkozó ujságcikke

Osztvázás

394.01

Szerző: *Déri Gyula*Cím: *Szarvasvadászat az Oktogonon*Forrás: *Szózat*

3m

1925. 1. 4.

Hely

Idő

"187"

Személy

H

Szarvasvadászat az Oktogonon

Írta: Déri Gyula

A hetvenes évek vége felé pompás parforszákat látott a gödöllői dombos határ. Akkoriban a királyi udvar gyakorta és hosszabban tartózkodott a magyar fővárosban. Hangos volt a királyi palota és a gödöllői nyaraló a vendégek nyüzgésétől. Olyan róka- és szarvasüzések, mint aminőket akkor rendezett az udvari falkamester, nem igen lesznek egyhamar Magyarországon. Róka és szarvas, valamint nagyúri vadásztársaság, amely emezeket űzi, akadni fog ugyan mindig, de lesz-e még egyszer olyan királyné, aki nyeregben ülve ugrat a vadászok közé és vakmerőségben mindegyiken túltéve napokon, heteken át legelői száguldva vezette a hajszát.

En láttam egyszer ezt a fenséges színjátékot, s akármeggig élnek, soha sem fogom elfelejteni. Páratlan látvány volt. Szarvast űzött a gödöllői társaság, lehetett vagy százötven úr és hölgy. A szarvas pompás állat volt és alighanem pihent erő, mert hihetetlen módon kifárasztotta a társaságot. Egy óra hosszán át űzték már, s a kopófalka alig bírta követni. Hangos csaholásuk nyugtalanította a királyi vadat és száguldott árkon-bokron keresztül. Tizenegyágú koronáját akárki szívesen tűzte volna trófeái közé.

Egymásután hagyták el a mogyoródi határt, Ke-repest, Csömört, elértek a szentmihályi pusztára és a szarvas még mindig vígan vezetett. Már Rákostalva mellett robogott a királyi vad és mögötte a királyi társaság, a Rákos homokja hatalmas porfelhőbe kavardott, s ezt csillogó köddé aranyozta az őszi nap lealkonyódó fénye.

A Gólyánál egy másodpercre körülnézett az üldözött állat, akkor észreveszi a Városliget fáit és neki vágta.

— Hajrá! Hajrá! — hallatszik a vadászok csatakiáltása és utána mind az egész tábor. Villámgyorsan, a szélvész szárnyain röpülnek át a liget őszi avarján. A szarvas még mindig bírja és berohan az Andrássy útra, melyet Sugárútnak hívtak még akkor és csak az Oktogontól kezdve volt kiépítve. Am az angol Norris, a telített falkóckák feltalálója már elszívtette a burkolatát, a gázlámpák is el voltak kétoldalt s esténkint sorban meggyújtották őket.

Lámpagyújtás előtt történt egy negyedórával, hogy az Oktogon tájékán haladva, nagy zajt, kiáltásokat és lódobogást hallok a hátam mögött. Időm sem volt visszafordulni, már utolért a fergeteg. Amit legelőbb látok, egy gyönyörű szarvaspéldány, mely mellettem elrohan és nyomában tengersok kutya éktelen csaholással. Az út fehér és barna foltokkal hullámzott fölük. És mögöttük száz lépésnyi távolságban egy repülő lovas sereg, mely csataképeket idézett emlékembe.

Az egész úgy tűnt fel előttem, mintha álom lett volna, de hamar magamhoz tértem és siettem a Nikodémi-kávéház mellett a falhoz lapulni. És ez tanácsos is volt, mert a szarvas ledobbant a tér közepén s akkorára megérkezett a százötven vörösfrakkos lovas, egész szélességben elfoglalva a Sugárútát. A királyné unokahuga, a későbbi Larisch grófné alig két lépésnyire állt még előttem. Az Európaszerte érdekes hölgyet, akit még Wallersee bárónőnek hívtak, akkor láttam először. Mellette egy történelmi nevű magyar mánás lovagolt, kiról az volt a hír akkoriban, hogy udvarlása sok biztatásban részesül

és igen szívesen látnák, ha kérő gyanánt lépne föl

Túl rajtuk ott láttam gróf Andrássy Gyulát és Auersperg Károly herceget, Ausztria első gavallérját, kettőjük közt közepen ott álltak prűszkölő páipákon az egész társaság élén Ferenc József király, Erzsébet királyné és Rudolf trónörökös, ki akkor élte első ifjúsága aranykorát.

A szarvas kiadta párját és gróf Eszterházy, a falkanagy hallalít fuvatott. Azóta se láttunk többé udvari vadászatot se én, se az Oktogon tér. Hazai festőművészeinktől azonban mindmáig rossz néven veszem, hogy ezt a XIV. Lajos-korabeli udvari életképet meg nem örökölték. A világváros közepén végeterő falkavadászzal voltaképpen még a Bourbonokon is túltett akkor az udvar, mert a francia királyok akármilyen fényesen éltek is, annyira megsem jutottak, hogy Párisban vadászhattak volna.

Ez emlékezetes vadászat után pár órára megint

ia pesti oldalra jött át az udvar. A szemekben még ott ült a délutáni lovashajszja minden izgalma. Esti kilenc órákor Liszt Ferenc hangversenye volt a Vigadóban. Itt történt az a soka emlékezetes incidens, amit szintén érdemesnek tartok a följegyzésre, akár csak az Oktogon téri szarvasvadászatot. A szereplők is ugyanazok s a két epizódot csak néhány óra választja el.

Az történt ugyanis, hogy amint a billentyűk megszólaltak, Wallersee bárónó valamit odasúgott a szomszédjának. Am a hangok fürgetege épp oly hamar elült, mint ahogy keletkezett s mivel erre a hirtelen jött pianisszimóra nem volt elkészülve, suttogásának utolsó szavát meghallotta a maesztro. Meghallotta és szíve mélyében elkeseredett miatta.

Szikrázó szemmel nézett oda az első széksor ama tájkára, ahonnan az olimpuszi ünneprontás bűnét elkövezték és gyors elhatározással abbahagyta játékát.

Az egész teremben megdöbbenő csend állott be ugyanabban a másodpercben. Mindenki érezte, hogy valami rendkívüli és következteljes dolog történt. A hátulsók fölállottak, az első széksorok vendégei megilletődve néztek össze. A helyzet kínos volt.

A mester ekkor megrázta sörényes hajzatát és így szólt:

— Elhallgattam, mert mikor királyi személyek beszélnek, az alattvalóknak hallgatni illik.

Azután minden átmenet nélkül ismét a billentyűkbe csapott és most már semmiféle suttogás nem zavarta többé. A főúri közönség átszellemülve élvezte játékát: a világ legelső virtuozának és senkinek nem jutott eszébe, hogy érzékenykedését rossz néven vegye. Sőt az udvari bálon, amely a hangversenyt követte, Waldersee bárónó, aki a jelenet önkénytelen oka volt, így szólt Lisztnek:

— Előbb nagyon haragudtam önre, kedves abbé, de játékaival teljesen kibékítet.

Mire Liszt bocsánatot kért és kijelentette, ha sejtji, hogy a bárónó veheti magára a leckét, nem szólt volna egy szót sem. Rudolf trónörökös, aki a bárónó mellett állt, nevetve közbevágott:

— Ezt úgy kell érteni, hogy a Maesztro azt hitte, legalább is én magam akadtok a horgára!

Erre aztán mindenki nevetett és az ügyet ezzel el is intézték. Még a királyné sem nehezelt s teljes negyedóráig beszélgetett Lisztzel.